

God rengøring kommer ikke af sig selv

Udvikling af bedre hygiejne og rengøringsmetoder i daginstitutioner

Rengøring har stor betydning for indeklimaet, hygiejnen og trivslen for både brugere og personale i daginstitutionerne. Det er imidlertid op til både ledere, pædagoger, rengøringspersonalet, forældre og børn at holde børnehaver og vuggestuer rene.

Hvis du er rengøringsleder, kan du for eksempel sørge for, at rengøringsmedarbejderne har det rigtige udstyr, og at de ved, hvordan de skal dosere

rengøringsmidlerne. Og hvis du er leder af en daginstitution, kan du sørge for, at der er en god dialog med rengøringspersonalet, så I er enige om, hvordan rengøringen i institutionen skal være.

Uanset om du er leder, pædagog, rengøringsmedarbejder eller forælder, spiller du en vigtig rolle i forhold til rengøringen på daginstitutionområdet. Derfor har vi i FOA, 3F og KL sat fokus

på rengøring på daginstitutionsområdet med projektet "Rengøring og trivsel på daginstitutioner", der fokuserer på betydningen af god rengøring og forudsætningerne herfor.

Vi har samlet de bedste eksempler og råd fra en række interview og inspirationsmøder i forskellige kommuner i denne pjece, der fortæller, hvad der skal til for at udføre god rengøring til gavn for alle på daginstitutionsområdet.

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

FOA
FAGOGARBEJDE

"Rengøringspersonalet taler med pædagerne om, at de skal huske at tømme blespande, og hvor i institutionen det er specielt vigtigt at holde rent"

Rengøringsleder

Hvad skal der til for, at man kan gøre rent?

Det er ingen selvfølge, at der bliver gjort ordentligt rent i de kommunale daginstitutioner. Det kræver blandt andet, at det udstyr, som rengøringspersonalet skal bruge, er opdateret og let at få fat i, at brugere, ledelse, medarbejdere og rengøringspersonalet kan finde ud af at tale sammen, samt at der er ryddet ordentligt op i de enkelte institutioner, så rengøringspersonalet kan komme til, når de skal gøre rent.

Tips!

Ryd op

God rengøring kræver, at rengøringspersonalet kan komme til, når de skal gøre rent. Derfor skal der altid være ryddet pænt op. Det betyder for eksempel, at overtræksskoene skal pakkes sammen, og at der ikke må ligge legetøj eller andre ting og flyde på gulvet.

Tal sammen

Det er vigtigt, at både rengøringspersonalet, forældrene og den respektive ledelse kan tale sammen på kryds og tværs, hvis der er nogle problemer, som skal løses, eller hvis der skal tages hensyn til specielle ønsker.

Kommunikationen mellem pædagerne og rengøringsassistenterne spiller en stor rolle. Der skal være en klar rollefordeling i forhold til, hvem der gør hvad. Hvilke opgaver skal rengøringen udføre, og hvilke opgaver løser personalet selv? Det kan for eksempel handle om, hvem der tømmer papirkurve og blespande, eller hvem der sørger for, at der altid er sæbe på toiletterne. Tag for eksempel temaet om god rengøring op på forældremøder. Hvis der er rent og ryddet op, får man et bedre indeklima, hvilket betyder, at børnene har det bedre, og at forældrene bliver mere tilfredse.

”God rengøring handler blandt andet om, at vi følger de nyeste tiltag inden for den teknologiske udvikling, at vi passer på arbejdsmiljøet og hinanden, og at der er et godt samspil med brugerne,”
Rengøringsleder

Tips! (fortsat)

Gør rengøringen til en del af hverdagen

Rengøringspersonalet kan med fordel være en del af dagligdagen i institutionen. Derfor kan det være en god ide at bruge synlig rengøring, så børn og forældre møder rengøringspersonalet, når de opholder sig i institutionen. Det medfører blandt andet, at rengøringen ligger i dagtimerne, og at rengøringspersonalet er en del af medarbejdergruppen, deltager i personalemøder og deler personale rum med de øvrige ansatte. Det styrker både relationen og kommunikationen mellem rengøringspersonale og pædagoger.

Udstyret skal være i orden

Udstyret er alfa og omega, når man skal gøre rent. Derfor skal rengøringspersonalet altid have det rigtige udstyr stillet til rådighed, så de kan udføre deres job. Koste spreder for eksempel skidt, mens en fremfører samler det, og en støvsuger suger det hele op. Sørg også for, at rengøringsmedarbejderne har let adgang til de rigtige hjælpemidler, rengøringsmidler, klude, koste osv.

Brug beskyttelse

Det kan være farligt at arbejde med de rengøringsmidler, der skal til for at sikre en god rengøring. Derfor skal

rengøringspersonalet have den rigtige beskyttelse i form af eksempelvis handsker og beskyttelsesbriller. Derudover skal rengøringspersonalet instrueres i, hvordan de skal håndtere de forskellige rengøringsmidler, og hvordan de skal dosere dem rigtigt.

God ledelse

- Ledelsen spiller en stor rolle i forhold til, om rengøringen fungerer optimalt. Det er for eksempel ledelsens ansvar, at rengøringspersonalet har det rigtige udstyr, at nye tiltag ser dagens lys, og at medarbejderne generelt har det godt.
- God ledelse handler også om, at medarbejderne får tillid og har mulighed for at tage ansvar i forhold til bestemte opgaver. Det kan for eksempel være en ide at inddrage personalet, når der skal købes nyt udstyr og nye maskiner, eller når nye opgaver skal planlægges.
- Ledelsen har også en opgave i at sørge for, at de nødvendige ressourcer er til stede, hvad enten det er i forhold til tid eller personale.

"Vi sender vores medarbejdere på erhvervsrengøringskursus, og alle bliver screenet i forhold til deres sprog. Hvis der er problemer med sproget, får man tilbudt et særligt forløb,"
Kommunal rengøringsleder

Brug kompetenceudvikling aktivt

Rengøringspersonalet skal have mulighed for at udvikle deres kompetencer. Derfor skal de tilbydes kompetenceudvikling, så de er klædt ordentligt på til at udføre deres job og dermed gøre den kommunale rengøringsenhed konkurrencedygtig. Det handler både om, at medarbejdernes faglighed udvikles, og at rengøringsprocedurerne hele tiden er opdaterede.

Tips!

Giv rengøringsmedarbejderne den nødvendige viden

Det er ikke altid ufarligt at gøre rent, for nogle af de rengøringsmidler, rengøringspersonalet arbejder med, kan godt være giftige. Derfor skal rengøringsmedarbejderne vide, hvordan rengøringsmidlerne skal håndteres.

Skån miljøet

Det er langt fra ualmindeligt, at man bruger for meget rengøringsmiddel, når man gør rent. Hvis rengøringspersonalet får nogle kurser i, hvordan de skal dosere rengøringsmidlerne, kan det både spare penge og gavne miljøet. Derudover vil det betyde, at de materialer, der bliver gjort rent, holder længere.

Pas på hinanden

Det er hårdt arbejde at være rengøringsmedarbejder, og kroppen bliver slidt, når man skal slæbe rundt på tunge hjælpemidler. Det kan derfor være en god investering at give medarbejderne bedre viden om ergonomi, så de ved, hvordan de passer på sig selv, og hvordan deres krop fungerer under arbejde.

Er sproget en hindring?

Der er stor forskel på, hvordan rengøringsenhedernes personalegrupper ser ud. Nogle steder er der for eksempel en stor koncentration af tosprogede blandt arbejdskraften, hvilket kan give visse sproglige udfordringer for både kolleger og brugere af rengøringen. Derfor har nogle kommuner valgt at give rengøringsmedarbejderne danskundervisning.

Computeren er også et redskab

Det er ikke som sådan en del af rengøringsmedarbejderens arbejdsdag at sidde foran en computer, men det er alligevel vigtigt, at de kan finde ud af at bruge den, fordi de blandt andet skal kunne søge den information, der kommer fra ledelsen, frem. Derfor kan det med fordel afklares, hvor ofte man skal tjekke mail, tilbydes kurser i IT osv.

Brug tiden rigtigt

Det kan være en god ide at undervise rengøringsmedarbejderne i, hvordan de bedst kan planlægge og tilrettelægge arbejdet, så deres arbejdsdage bliver så lette som muligt.

Brug jobrotation

Hvis man arbejder med jobrotation, bliver man dækket ind, når rengøringsmedarbejderne er på kursus for at blive opkvalificeret. Det giver samtidig de ledige mulighed for at få foden inden for på arbejdsmarkedet.

Hvad kan rengøringspersonalet ellers?

Rengøringsmedarbejdere kan sagtens udføre andre opgaver end rengøring. Hvis man opretter kombinationsstillinger kan rengøringsmedarbejderne få mulighed for at bruge deres kompetencer til andre opgaver.

Rengøringsmedarbejderne skal have uddannelse

Rengøring skal anerkendes som fag, og det kræver bl.a., at rengøringsmedarbejderne får mulighed for at uddanne sig til serviceassistenter/rengøringssteknikere.

Udnyt rengøringens viden

Det er langt fra alle bygninger, der er designet, så de tager hensyn til rengøringen. Det kan dog anbefales at tage rengøringen med på råd i forhold til nye institutioner, eller når skal de renoveres. På den måde kan det bedre undgås, at man for eksempel kun laver et opbevaringsrum til rengøringsudstyr, når der skal gøres rent på flere etager uden elevator, eller at man laver store loftsvinduer, som det er umuligt at komme til i rengøringsøjemed.

Tips!

Inddrag rengøringen

- De kommunale rengøringsenheder vil gerne spørges til råds i forhold til indretningen i både eksisterende og nye bygninger. De har masser af erfaring og ekspertise om de fysiske begrænsninger i forhold til rengøring, som kan komme alle til gode.
- Nogle steder er det for eksempel skrevet ind i kommunens vejledning i forhold til nye bygninger, at rengøringen skal tænkes ind, og at driftslederne skal tages med på råd undervejs i processen.
- Det er rengøringspersonalet, der ved, hvis der er problemer i forhold til rengøringen. Derfor er der også en god chance for, at de har et bud på en løsning. Så tag dem med på råd. Det er ligeledes en god ide at inddrage rengøringspersonalet, når der skal købes nyt inventar.

- Hvis reolerne hænger på væggen eller har hjul på, så de kan flyttes, er det lettere at gøre rent under dem. Og hvis der er god plads mellem møblerne, er det lettere at komme rundt med rengøringsudstyret. På samme måde kan det være praktisk at placere sandkasser et stykke fra indgangen, så sandet kan nå at falde af tøj og sko, inden børnene kommer ind fra legepladsen.

Let adgang er et krav

Det må ikke være besværligt for rengøringsmedarbejderne at skulle gøre rent. De skal have let ved at få fat i deres rengøringsudstyr og komme rundt i bygningerne. Derfor er det for eksempel problematisk, hvis man kun har udstyr på den ene etage, når man gør rent på flere etager.

Hvad kan I selv gøre?

Der er masser af muligheder for selv at sætte fokus på rengøringen lokalt og dermed øge trivslen for både rengøringspersonale, pædagoger og børn. Nogle rengøringsenheder prioriterer sociale arrangementer højt og holder sommerfester og juleafslutninger, mens andre fokuserer på at bekæmpe sygefraværet eller styrke kommunikationen.

Tips!

Pjecer er en god kanal

En pjece kan bruges til mange ting. Den kan for eksempel fortælle omverdenen om, hvad det er, rengøringsenheden laver, og hvorfor det er vigtigt med god rengøring, eller den kan henvende sig til forældrene for at gøre dem mere opmærksomme på rengøringens forhold.

Boost det sociale med arrangementer

- Som rengøringsmedarbejder på en institution arbejder man ofte alene. Derfor kan man let glemme, at man faktisk er en del af en helhed. Sociale arrangementer kan i den forbindelse hjælpe med at ryste medarbejderne sammen og skabe en følelse af samhørighed og fagligt fællesskab, hvilket i sidste ende også er med til at højne trivslen.
- En af kommunerne fra projektet har for eksempel lavet en intern messe for de forskellige distrikter, hvor de kan dele erfaringer og deltage i konkurrencer.

Prioriter trivslen

- Rengøringspersonalets egen trivsel skal være i højsædet, hvis de skal kunne levere den bedst mulige rengøring. Der kan både være tale om store indsatser som tiltag i forhold til sygefraværet og mindre tiltag som at sende frugt med vaskebilen rundt til alle medarbejderne. Det handler blot om at vise, at man sætter pris på medarbejderne.
- Rengøringsarbejdet skal også anerkendes. Vi er ofte hurtige til at gøre opmærksom på, hvis der ikke er gjort tilstrækkeligt rent, men vi skal også huske at rose hinanden en gang imellem.

"Vi oplever, at når vi overtager en rengøringsopgave på en institution, så stiger rengøringsstandarden hurtigt, da der bliver sat fokus på arbejdsplanlægning, instruktion og den rigtige teknologi,"

Kommunal rengøringsleder

Tips!

Inddrag børnene

- Det er selvfølgelig begrænset, hvad børnehavebørn kan deltage med i forhold til rengøringen, men det er en god ide at lade dem deltage på deres præmisser. Så vis dem, hvordan de kan hjælpe ved at rydde op og fjerne ting i garderoben. Sørg for, at børnene møder rengøringspersonalet og ved, hvad de hedder. Inviter for eksempel rengøringspersonalet til samling, hvor de kan vise eller fortælle om deres opgaver. Samtidig kan børnene prøve at vaske gulv og tømme skraldespanden, så de ved, hvad rengøringspersonalet laver. Det giver dem en god fornemmelse af, hvorfor det er vigtigt at sætte stolene op, og at papiret ikke ligger og flyder ved siden af toiletterne.
- Nogle institutioner sætter klistermærker med røde hænder de steder, hvor børnene skal være opmærksomme på at vaske hænder.
- Drengene er mere tilbøjelige til at ramme toiletkummen, hvis de kan sigte efter noget sjovt. Derfor kan det være en god ide at male nogle fluer eller en skydeskive i pissoiret/toiletkummen. På samme måde kan en basketkurv over papirkurven få flere elever til at ramme den.
- Børn elsker at lege. Så gør oprydningen til en leg for børnene ved for eksempel at tage tid på, hvor hurtigt de kan sætte stole op, feje gulvet eller stille legetøjet på plads.
- Når storbørnsgrupper skal øve sig i at blive klar til at gå i skole, kan man samtidig lære dem, hvordan de skal rydde op, sætte stole på plads osv.
- Hvis børnene har hjemmesko på inde i institutionen, bliver snavset udenfor sammen med deres sko. Forældrene må selvfølgelig heller ikke bære snavs med ind, så der skal være plasticfutter eller lignende, som de kan tage på fødderne.

Stjæl andres ideer.

Hvis der er nogen, der har fundet på en smart løsning i forhold til rengøring, skal man ikke være for fin til at stjæle den. Det handler ikke om at opfinde den dybe tallerken igen, men om at gøre tingene på den smarteste måde.
